ANUL II Nr. 27.

3 LEI EXEMPLARUL

FOCȘANI 8 SEPTEMBRIE 1926.

SPADA

PRIN ACEST SEMN
VOM INVINGE

DEVIZA NOASTRA
HRISTOS
REGELE
NAȚIUNEA

Organul Ligei Apărării Naționale Creștine — Regionala „Unirea"

ABONAMENTE:
Pentru orășeni . pe an 150 lei
Pentru săteni . . pe an 100 lei

Cel mai teribil din dușmanii noștri, e JIDANUL, care lucrează ca o cârtiță în întunericul Societății oculte a Franc-masoneriei.
Dr. N. C. PAULESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BULEV. LASCAR CATARGIU 22.

Tragedia Macedonenilor - Tembelismul Guvernanților noștri - Călăul coloniștilor

Cine nu cunoaște ori n'a auzit de soarta tragică a fraților noștri, Români Macedoneni.

Element prin excelență superior sub toate raporturile. Caracter hotărât și luptători destoinici.

Popor viteaz și moștenitor al tuturor calităților și virtuților strămoșești. N'au înțeles să cedeze dușmanilor cutropitori și totuși astăzi își joacă ultima carte.

Au avut și ei un vis. Dar cine li-a știut și cine i-a sprijinit?

Independența ținuturilor locuite de ei în mod compact, la Salonic și Bitolia; o Macedonie federală după modelul Elveției cuprinzând cele patru națiuni sau un stat Albano-Român. Intreaga lor luptă se desfășoară în scop de a-și realiza idealul național, prin una din cele trei soluții.

Dar soarta le-a fost tragică după cum și'ntreaga lor viață o tragedie.

Ce-au urmărit n'au îndeplinit. Și azi fărămițați între cele patru țări, mai încearcă o ultimă salvare.

Dela independeța, libertatea ce-o doreau și pentru care și-au vărsat sângele din belșug pe toate meleagurile balcanice au ajuns astăzi să nu mai aibă nici ce au avut sub Turci.

Școlile românești sunt tranformate în școli sau căzărmi sârbești, grecești sau bulgărești.

Bisericile s'au înstrăinat. Turmele fărșerioților aproape nu mai sunt; și graiul strămoșesc începe să nu se mai audă pe pământrile apărate cu sângele lor.

Și-au plecat la frați.

Colonizările începute în Cadrilater ar fi o soluție salvatoare pentru cei amenințați cu peirea. Dar pentru aceasta trebue cap și trebue suflet.

Cei câțiva veniți la noi suportă cele mai mari nevoi și nedreptăți.

In vreme ce codrii noștri cad sub securea jidanilor, pentru coloniștii noștri nu există înlesniri spre a-și face adăposturi. Apoi înlesniri pentru a și procura semințe, vite și unelte de lucru de asemeni nu există.

Iată o situație față de care guvernanții noștri nu-și cunosc datoria. Neglijarea reromonizării teritoriului învadat de Mongolii dela Volga constitue un pericol permanent pentru viitorul neamului nostru.

De aceia nu putem să nu ne ridicăm protestele noastre manifestând cea mai profundă indignare față de cei nepricepuți sau înstrăinați cu sufletul.

Inlocuirea teroristului din fruntea judetului Durstor, împotriva căruia s'au ridicat atâtea proteste și al căruia nume a devenit celebru numai prin nepriceperea postului ce ocupă, se impune de urgență.

Ce însamnă prigonirea Macedonenilor în favorul veneticilor Bulgari? Dece li s'au luat armele și au fost date Bulgarilor? Dece un notar l'a amenințat, pe un șef de post ce căuta să-i ajute pe coloniști *cu urgia prefectului?* Dece faimosul prefect nu a luat măsuri drastice împotriva preotului bulgăroi ce a îndrăznit să-i dea afară dintr'o biserică pe Rom. Macedoneni?

Dece prefectul Gibănescu a călcat în picioare ordinul ministerului de interne referitor la guarzii comunali, înlocuindui cu Turci și Bulgari (cazurile dela Burraghiam, Papucșelar, Boșna și Caraorman)? Dece pref. Caban-escu a dat ordin să se ridice autorizațiile de comerț cu vite, dând acest drept câtorva turci. Dece prefectul de tagma lui Manciu, a dat ordin să nu li se elibereze pașapoarte Turcilor cari și-au vândut Macedonenilor casele și cari voiau să emigreze? Cari sunt motivele ce au determinat pe faimosul prefect, să intervie și să nu permită executarea ordinului consileratului agricol referitor la împropietărirea a peste 300 familii.

Cum de tolerează d-l Ministru de Interne un asemenea specimen ca Ghibănescu în fruntea județului? Cum justifică teroristul înstrăinat și vândut Bulgarilor răspunsul dat de d-sa unei delegații de Macedoneni: „*n'am ce vă face; dacă vreți vă dau pașapoartele pentru a pleca înapoi gratis.*

Acest răspuns ne luminează complect asupra prefectului Ghibănescu care nu-l deosebește întru nimic de călăii Românilor de pretutindeni și din toate timpurile.

Cerem cu insistență D-lui Ministru de interne să înlocuiască pe Prefectul călău al Românilor Macedoneni și cu drepturile pe care le au toți Românii de pretutindeni la Țara aceasta, să facă dreptate Românilor aruncați de vremuri vitregi departe de țara mamă la al cărui sân se'ntorc astăzi.

Iași 28 August 1926

Sp. Poliacu

Reforme școlare

S'a discutat se discută și cred că se va discuta. Chestiunea bacalaureatului — a învățământului în general — nu este epuizată.

Discuții interminabile - fără nici un rezultat practic — sunt doară specialitatea noastră.

Unii găsesc vinovați ai prăpădului ce l-a făcut bacalaureatul pe profesori, alții pe elevi iar alții mai isteți și pe unii și pe alții.

Propuneri de îndreptare s'a făcut și se vor mai face. Așa D-l ministru al instrucțiunii — profesor de filozofie — crede că numai studiul filozofic e în stare să regenereze învățământul nostru secundar.

Un alt domn — profesor de naturale atribue aceeași eficacitate numai studiului serios al științelor naturale.

Mâine sau poimâine nu m'ar surprinde să văd pe toți specialiștii înșirându-și și lăudându-și întocmai ca negustorii de prin bâlciuri — specialitatea lor care ea și numai ea singură ar putea rezolva criza școlară prin care trecem.

E comic, dar totuși posibil. Inceputul s'a făcut, dece n'ar urma și restul?

Dar dintre toate propunerile, desigur că una va fi pusă în practică și nu ne îndoim că aceea a D-lui Petrovici fiind de origină ministerială.

Când se va schimba guvernul, viitorul ministru de instrucție va schimba iarăși programa după vederile D-sale și așa va continua mai departe. Reforme școlare se vor face mereu.

Nimic nu se va schimba însă în sistema de predare.

Acel vestit «de aici până aici» va rămâne. Școala se va mărgini tot la o continuă înmagazinare de cunoștințe menite a le uita după căpătarea notei.

Ocupația principală a profesorilor va fi tot politica. (Se înțelege că politica de partid — fiind mai rentabilă — nu de interes național). Cel ce va face promovările de clasă va fi tot președintele local al grupării majoritare. Bilețelele vor continua să circule, elevii posesori să sfideze pe profesori iar clasele să le treacă fără să fi deschis chiar manualul de filozofie.

Faceți reforme Domnilor!

Gh. Lazăr — acum o sută de ani — într'o cocioabă, fără foc, cu geamurile cârpite cu hârtie în toiul iernii, a dat la iveală o serie de absolvenți care au făcut fală țării.

Dacă tremurau elevii de ger, dascălul a știut să-i încălzească la focul dragostei de neam și de muncă cinstită și rodnică. Astăzi în școli spațioase cu de toate, învățământul dă rezultate triste.

De ce? **Fiindcă atunci școala era numai suflet iar astăzi este numai zid căci sufletul i-a perit otrăvit de politică.**

Faceți reforme Domnilor!

Astăzi cu toate reformele învățământul pe care-l vor lua elevii va fi acelaș:

„Nu munciți, e cea mai mare prostie! Politica vă dă totul fără muncă. Nu vă gândiți la trecutul glorios al neamului nostru, nu vă apropiați cu sufletul de strămoșii noștrii căci ideia de neam e o naivitate!

Luați exemplu dela mai marii voștri de astăzi.

V. Oprișan

Am atras atenția celor în drept și în alte numere ale ziarului nostru asupra felului cum se distribue abonaților ziarul. Primim atât din Ioveja Jud. Putna cât și din Focșani și alte orașe informațiuni că ziarul n'ajunge la destinație. Amintim factorilor răspunzători că datoresc, mai mult respect publicului mai ales astăzi când se anunță o nouă urcare a taxelor.

Știm că'n fruntea Direcției Poștei se află D-l Papacostea energicul și hotărâtul Director care lucrează la — să-i zicem — normalizarea funcționărei serviciilor în subordine. Ne adresăm D lui Director ca singură satisfacție ce o putem da abonaților lipsiți de ziar în speranță că se vor îndrepta lucrurile.

† ELENA şi COCA PETROV

Muore giovani colui ch'al cielo è caro. **Leopardi.**

„Moare de tânăr, acela pe care-l iubeşte mult cerul" a spus-o ca pe-o supremă consolare marele poet italian Leopardi.

Nici că se poate lămuri mai altfel dureroasa nenorocire, ale cărei urmări le simţim cu toţii. Şi nici se poate invoca vr'un alt cuvint mai potrivit ca se ne împace cu ne'nduparea sorţii: decît că prea i-au fost dragi cerului, aceste fiinţe de le-a chemat aşa de curând şi cu atâta grabă printre îngerii lui.

...Şi acum... Acum aceea către care firea fusese atât de dornică, dar soarta atât de ne'npăcată, aceea despre care nu se poate spune nimic bine şi frumos îndeajuns, aceea care mai presus de ori ce îndoială ar fi făcut atât de mult pentru nefericita asta de ţară la căpătâiul căreia, îi stă de pază o urs toare blestemată ce-i seceră întotdeauna pe cei mai buni feciori şi fete, aceea, nu mai este decât o mână de ţărînă, alături de sora ei, asemeni inteligenţă vie şi rară.

Când însăilez aceste şiruri, triste salbe îndoliate, de revoltă şi de lacrimi, mă cutremur.

...Doar cu câteva săptămâni înainte, într'o escursie, Coca Petrov sglobie, înviorată de adierele vântului, alerga pe potecele pădurii de brad, adunând fragi. Iar Elena Petrov, sora cea mai mare, vorbea domol şi simplu, închegând crâmpee din sbuciumul vieţei triste în care nu cunoscuse decât *munca*. Fără să vreau, mă poartă gândul, la miile de jertfe ce-au căzut pe câmpul luptei cu nevoia vieţii, în ajunul încoronării zilelor de grea mucenicie pentru binele obştesc.

Dar judecând acum, cu desnădejdea în suflet, oare numai soarta-i de vină! Şi călăul cel cu inima păgână poate fi numai destinul? Oare înalta şi pretinsa *lume bună* nu i-a fost şi ea complice?..

Nu se poate crede altfel decât *da*. Căci dacă s'ar îngriji cei mari ca pe lângă mari să fi şi drepţi, s'ar fi gândit să dea un sprijin tinerilor mlade, până să-şi poată da obolul lor şi ele.

Dar societatea şi 'ncunună veşnic vechiul ei îngrat adagiu!

Iţi dă şi te ajută atâta cât să poţi muri. Întocmai e şi faptul de faţă. Coca şi Elena Petrov, au fost victimile destinului, care 'nfăşurât în mantia-i udată de lacrimile mamelor, îşi luase cel mai teribil complice: *Societatea.*

De acum însă e prea târziu să se ştie mai mult. E prea de-ajuns cât se ştie. De astăzi înainte zadarnică e ori ce protestare. Giulgiu morţii e mai uşor de cât haina vieţii.

...Dar acum, când nu putem decît să plângem, depun şi eu lacrimile alături de îndurerata familie asupra cărora îngrozitorul cnut al vieţii s'a mai abătut încă odată năpraznic, şi rog pe bunul Dumnezeu să odihnească de-a dreapta Lui, cele două suflete curate.

Nic S. Ionescu

Insemnările mele

Cunoscutul pamfletar ungur Şandro Nados, publică o foarte interesantă scrisoare deschisă contelui Bauffy, în revista *„Curierul Poştei"*. Tăios, îi face istoricul; Ministru de externe în cel mai şovinist guvern maghiar, iar acum jură credinţă Familiei Regale Române.

Şandor Nados, pălmuindu-l cu rândurile sale, ne face un mare bine, arătându-ne cu cine avem de-aface.

•

La moartea doctorului Duscian comuniştii dela „Viaţa Muncitoare" găsesc cu cale să aducă cele mai scârnave injurii memoriei aceluia care odinioară crezuse în marea utopie a secolului: *egalitatea*. „Tovul" *Gh M. V.* îşi termină articolul cu cuvintele: „Doctorul Duscian a început ca generos şi a sfârşit ca huligan..".

Nu mai comentez căci e în zădar.

•

Sâmbătă 28 August, studenţimea română şi-a făcut din nou datoria, manifestând pentru macedo-românii colonizaţi în Cadrilater, cărora nu li s'au dat încă pământurile promise.

A. Co.

Partidele politice şi stăpânii lor

POLITICIANUL

Politicianul este gata, pentru a asigura interesul său personal, să facă concesii de ori-ce natură în domeniul afacerilor publice. El este tipul omului care câştigă fără muncă şi care îndeamnă şi pe alţii să urască munca cinstită.

Politicianul este purtătorul spoelii de civilizaţiune şi prin aceasta dizolvantul cel mai puternic pentru unitatea vieţii naţionale a popoarelor tinere.

Reformele săvârşite în România de către politiciani sânt, unele spre folosul aparent al generaţiunilor de astăzi, şi toate spre paguba reală a generaţiunilor de mâine.

Din Rădulescu Motru
„Cultura română şi politicianismul"

NOUTAŢI.

POLONIA.—„Preşedintele consiliului de miniştri d. Barthel, a declarat că va combate oligarhia partidelor, eliminând influenţa lor asupra administraţiei".

Măsură foarte bună. Când va veni oare omul care s'o aplice şi la noi în ţară mai cu seamă unde se fac atâtea abuzuri dictate de partid?

IUGO-SLAVIA.—„D. Uzonovici, preşedinetle guvernului s'a adresat miniştrilor săi rugându-i să exercite un control sever asupra moralităţii funcţionarilor statului şi asupra atitudinei faţă de public".

Acelaş dispoziţie e aşteptată şi de cetăţenii ţării noastre. Bacşişul, corupţia, imoralitatea sub toate raporturile a unei părţi a funcţionarilor noştri, ca şi mentalitatea că publicul e la dispoziţia lor şi nu ei la dispoziţia publicului, impune o reformare radicală.

ITALIA.—Fostul ministru d. Turati a constituit un consorţiu femenin italian pentru valorificarea produselor naţionale, aplicabile în îmbrăcămintea femeiască şi la împodobirea interiorului locuinţelor. Regina Elena a acordat înaltul său patronaj.

Când oare va deschide ochii şi cucoanele noastre abandonând flendurile străine şi toată maimuţăria a tot ce vine de peste graniţă?

ANGLIA.—La congresul „pentru pace şi libertate" din Dublin ţinut de o Ligă a femeilor, criticându-se aspru ţara noastră de către două maghiare Szirmay şi Glücklich s'a cetit şi un memoriu al unor d-ne germane din Transilvania că nu mai pot trăi din cauza măsurilor româneşti. Congresul a hotărât să trimită o delegaţie în România să ancheteze cele menţionate de bârfitoarele amintite.

Prin urmare, constatăm la orişice pas nemulţumirea veniticilor dela noi. Anchete după anchete şi inspectori umanitarişti după inspectori, datorită tembelismului nostru politic, îşi permit amestecul în felul de conducere a ţării noastre. Se impune de urgenţă ca guvernul nostru să ia cele mai severe măsuri împotriva tuturor veneticilor.

Citiţi şi Răspândiţi „SPADA"

Desbaterile parlamentare.

Discursul D-lui Prof. Deputat I. Z. Codreanu.

Alegerile la Putna

D. Const. Meissner preşedinte de vârstă: D. I. Zelea Codreanu are cuvântul.

D. I. Z. Codreanu: D-lor eu voi căuta să vorbesc cât se poate de scurt. In 45 minute, dacă se poate numai în 30, voi termina, dar totul depinde de d voastră, dacă mă veţi întrerupe, voiu merge şi voiu vorbi atât timp cât am dreptul de vorbit.

D-lor deputaţi, am de vorbit împotriva validării alegerilor din judeţul Putna. In jud. Putna, lucrurile s'au întâmplat aşa cum foarte bine le-a spus colegul nostru D. Graur, aşa cum s'au întâmplat în toate părţile şi cum am auzit cu toţii de când stăm aici şi ascultăm; doar cu deosebirea că în jud. Putna toate câte s'au întâmplat în toate judeţele la un loc, s'au întâmplat şi acumulat în jud. Putna. Evident cu deosebiri interesante. Şi asupra acelor deosebiri, mai ales eu am să insist.

Că au fost arestaţi delegaţi, da! Iată, a fost arestat — ca să vă dau un exemplu — colonelul Cambureanu, care era delegatul nostru.

O voce din băncile partidului naţional: Element subversiv (Râsete ironice).

D. I. Z. Cod.: Evident, colonel invalid în armata româna, e element subversiv, deşi este un om cu o poziţie socială deosebită şi un om de onoare. A fost arestat de căpitanul Lupaşcu, din regimentul 3 Galaţi şi purtat, noapte şi zi, atâta timp, şi dus la divizie unde i s'a dat drumul. Dar alegerile trecuseră.

Au fost arestaţi candidaţii; de ex. candidatul nostru State dela Adjud, a fost arestat şi menţinut arestat în tot timpul alegerilor.

O voce depe băncile majorităţii: Dovada!

D. I. Z. Cod.: Par'că ţi-a eşit un sfânt din gură, cum spune Românul (ilaritate). Asta aşteptam.

D. Const. Meissner, preşedinte de vârstă: Lăsaţi întreruperile.

D. I. Z. Cod.: Ascultă onorate coleg cu dovezile, să-ţi spun eu: uite ce e aici (arată teancul cu documente) (ilaritate). Da! bine ai spus, foarte bine!

D le coleg, când au venit la Iaşi Turcii să taie capul lui Grigore Ghica-Vodă, care protestase în contra răpirii Bucovinei la 1775. L'au chemat pe Grigore Ghica-Vodă la el. Au năvălit asupra lui Arnăuţii, când a bătut turcul din palme şi a cerut tabac. Eroicul Ghica-Vodă se lupta cu ei şi luptându-se s'a uitat la turcul depe sofa în mod întrebător că ce este aceastâ mişelie? Poftit în casă ca oaspete au sărit să-l asasineze. Şi turcul scoate din buzunar o firmă şi i-o arată zicând: „Firman bre!". Eu răspund cu vorba turcului la ce ai spus d-ta. Iată dovezile, „firman bre" (ilaritate).

D-lor, de astă dată de câte ori îmi veţi cere, la ceva vre-o dovadă, sunt gata să vă servesc cu de toate, dovezi materiale, oficiale, declaraţii, etc., adică „Firman bre!".

Cum spuneam au fost arestări de delegaţi, arestări de asistenţi, arestări de candidaţi, imposibilitaţi de făcut propagandă, imposibil de circulat prin judeţ şi aşa mai departe.

Este de prisos să vorbesc asupra acestor lucruri, nu numai că le ştie toată lumea, în afară de cameră, nu numai că este convinsă minoritatea, dar sunt adânc convins, că fiecare din majoritate, în sufletul său este convins de adevărul lucrului acestuia.

De aceea este de prisos să insist asupra lor. Voi vorbi însă despre alte lucruri.

Iată în jud. Putna, „Liga Apărării Naţionale Creştine" cu o organizaţiune temeinică, cu cea mai temeinică organizaţie din ţară, pune listă.

D-lor e ceva deosebit în lista dela Putna faţă de celelalte liste ale „L. A. N. C." din cele 47 judeţe în care a candidat. Da este ceva deosebit şi iată anume care este deosebirea faţă de alte liste.

In fruntea listei L. A. N. C. din jud. Putna a candidat un tânăr din noua generaţie, din generaţia care se ridică acum, imediat în urma noastră. Pentrucă în ceeace ne priveşte pe noi D lor trebue să ne dăm sama că oricâte patimi sunt aici, şi oricâtă vivacitate este aici şi în ţară, oricâte patimi grozave se încrucişează în a-

DIN PODGORIILE ODOBEŞTILOR

Am fost printre cei dintâi care am dat alarma, că în toamnă podgoreanul nu mai are ce căuta la vie, că nu va găsi pe butuc struguri, nici atât cât rămâne în anii buni pe urma culegătorilor *Cârcei ascunşi prin frunză numiţi de podgorean „greşi"*.

Celor care le spunem toate acestea mă priveau cu neîncredere, îmi spuneau unii chiar că văd lucrurile prea în negru; însă încetul cu încetul spre nenorocirea tuturora, cele prevăzute se adevereau tot mai mult pe măsură ce timpul trecea căci îndrăcita de mamă avansa favorizată de vreme. Ploile şi căldurile cu intermitenţa apoi şi câteva neguri a surprins pe podgorean care pregătiţi chiar cu soluţii nu a mai avut vreme să-şi scape avutul. una, din cauze mai e că se deprinsese podgoreanul să aştepte sosirea acestui duşman pe la începutul lui Iunie, de data aceasta a apărut mai de vreme cu 13 zile adică tot în Iunie însă după stil nou. Nu a mai apărut aşa de timpuriu de cât acum vreo 30 ani şi de remarcat tot după un an de mare producţii când ajunsese se preţul vinului la 25 lei butoiul.

Deazstrul e mai mare de cât şi-l poate cineva închipui, de vei lua podgoria de la capătul jud. R. Sarat şi vei merge prin Putna până la Bacău aproape 100 kl. vei trece prin regiunea unde din sute de pogoane nu vei putea aduna 00 coşuri cu struguri. Se apropie toamna şi în locul veselii ce stăpânea altă dată podgoria se întinde jalea, la epoca aceasta cum un zgomot asurzitor a dogarilor; nimic anul acesta e o tăcere momentală prevestitoare de rău.

Suferim cu toţii, cine suferă mai mult. Suferă pogdoreanul mic şi mai ales cei din regiunea jud. R. Sărat câte anul trecut au fost distruşi de grindină deci al II-lea an rău pentru ei, şi nenorocirea se vor simţi mai mult ca unul căci mâna (Penorospora) pe lângă rod distuge şi coardele pentru al II-lea an, astfel că podgoreanul nu se poate aştepta în un rod satisfăcător nevoilor lui de cât în toamna anului 1928 ce se va face până atuncea? Când ştim că toată averea lui e înglobată la bănci cu 24—32 la sută dob. anuală cu poliţi sau ipoteci, el nu va putea face faţă nici dobânzilor vechilor împrumuturi, de credite nui nici vorbă nu mai poate fi, dovată una din Băncile din Focşani a protestat într'o singură zi 300 poliţi de ale podgorenilor de sigur nu din răutate, căci noi cunoaştem ce îngăduitoare ne sunt Băncile din Focşani dar numai de a nu-şi pierde a 2-a iscălitură care e tot un nenorocit.

Cunosc gospodar din podgoria Jud. R. Sărat care lipseşte de acasă de câtva timp şi cu durere iam aflat pe alte căi că e plecat pe Valea Prahovei lucrează cu ziua la sonde.

Intr'o zi un prieten care nu e podgorean îmi comunică că la toamnă stă cu bani gata la pândă şi va cumpăra vii eftine de la Ţărani; căci aşa la sfătuit un Jidan: Iată deci cum să pregătesc străinii să tragă foloase de pe urma acestei nenorociri.

Şi penrru toate acestea nu s'au găsit un glas şi nici podgoreanul nu se mişcă, dar vorba Românului **„Nevoia te prosteşte"**.

Pentru a se evita nenorocire unei clase care ar putea fi fatală chiar unor din instituţiune se cere ca statul să intervină.

1). Statul să acorde moratoriu până în toamna anului 1928, 1 Decembrie, podgorenilor din regiunile bântuite.

2). Pentru ca capitalul angajat de Bănci la Podgorean sa nu rămâe inert pe tot timpul moratoriul, toate poliţile podgorenilor aflate în prezent în portofoliu Băncilor să fie trecut în portofoliu B. N. R. cu o dob. de 7 la sută luânduse ca acoperire şi inscripţiuni ipotecare şi dacă B. N. R. nu voeşte să facă aseminea operaţiuni să intervină Creditul Viticol.

3). In primăvara anului 192/ Creditul Viticol să vie început cu credite cu dobânda suportabile pentru muncile acelui period.

In fine o soluţie trebue găsită căci să perde o clasă de pe urma căruia toţi trag numai foloase.

a) Statul, un venit anual. care nu e de neglijat.

b). Băncile mulţumită neprevederei, ca să nu zic altfel, a micului podgorean, au dat şi dau dividente de 20-25 la sută pe an.

c). Muncitorul şi prin el negustorul de toate bunurile nu trag de cât numai beneficii, şi nu rămâne podgoreanul nici cât rămânea ca remisă pe vremuri unui casier mânuitor de bani publici.

Coloanele ziarului Spada stă la dispoziţii pentru podgoreni şi am rămânea mulţumiţi dacă prin acest articol am fi putut răscoli o durere care să poată da naştere la discuţie găsindu-se un remediu.

„SPADA"

Unde mergem?

Incet, toropit de căldura razelor pe care *ochiul de foc* şi le resfrângea pe pământ, îmi târâiam umbra pe trotuarul ferbinte. Intr'un colţ de stradă, un om stătea jos. Mă întrebă încotro e spitalul Comunal. Glasu-i răsună sec. Faţa-i era cojită, iar pe alocurea punctată cu răni. Părea că-i pe pragul nebuniei. Cu ochii sticloşi, scufundaţi în orbite. mă privea trist. Din vorba în vorbă, îmi spuse că e **pelagros**.

Urmându-mi drumul, umbra ţăranului răpus, lăsat la voia întâmplării, cutremurându-mă, îmi trimise gândul spre viitor—enigma pe care uneori poţi deslega — Mă gândeam la porumbul pe care ploile nu-l lasă să se coacă. Mai târziu când vremea va aduce primele unde de brumă, înfiorând cu sărutu-i rece glia, ţăranii, cei peste 80 la sută—optzeci — din populaţia ţărei, îşi vor strânge la repezeală în şuerăturile vântului, —care le va cânta la urechi un marş funebru—porumbul umed.

Şi apoi „mămăliga cea de toate zilele", cu mirosu-i infect, va răscoli sângele, dându-le satanic nemiloasa boală fără scăpare: PELAGRA cu urmări neîndurate: MOARTE sau NEBUNIE.

Şi mâine ca şi astăzi *fripturiştii* ţărei mele vor învârti afaceri grase, pe când poporul ros de boli se va gândi poate la un an al scăpărei luat din amintirea tristă a anilor critici. In nebunie, raţiunea nu-şi are loc.

A. Cosma.

DREPTURI POLITICE JIDANILOR

Asultaţi talmudul:

„Când întâlneşti în cale-ţi un creştin, salută-l; dar aceasta să o faci numai până ce vei reuşi a te emancipa; din dată însă ce va sosi ora, ca Ovreii să fie ei mai tari atunci să nu mai suferi pe creştin între voi, nici ca pe locuitori, nici ca pe negustori, nici ca pe duşmani...

Un alt pasagiu, tot din talmud, exprimă această învăţătură sub o formă atât de elegantă, încât perfidia devine poetică.

„Sileşte-te a fi ca pragul uşei, ce toată lumea îl calcă sub picioare, dar carele rămâne la locul său chiar după căderea întregului edificiu".

Aşa dar, talmudul prevede pentru jidani două căi de purtare în privinţa noastră:

Dacă sunteţi mai puternici decât creştinii, exterminaţi-i; dacă sunteţi mai slabi decât creştinii, linguşiţi-i.

Insă un om mai slab decât mine, pentru ca să poată ajunge odată a fi mai tare decât mine, trebue mai întâiu să treacă prin o treaptă de mijloc, în care să fie egal cu mine.

Acuma se înţelege ce vrea să zică a acorda jidanilor drepturile aşa numite politice?

Din „Talmudul" de B. Petriceicu Hajdeu

N. R. Astăzi drepturile politice jidanilor s'au dat. Politicianii noştri lucrează înainte pentru desăvârşirea ziselor talmudului. Vorbele marilor noştri înaintaşi prin care se numără şi Hajdeu s'au uitat.

---

ceasta incintă totuşi fiţi siguri că foarte curând, aşa e soarta omenească, toţi vom sta în mormânt cu mâinele pe piept şi sufletele noastre vor asculta hotărârea lui Dumnezeu. După noi vine şi trebue să vie o nouă generaţie.

O voce depe băncile majorităţii: „Mai este până atunci".

D. I. Z. Cod.: D-lor nu vă speriaţi, oricât veţi mai avea de trăit cu toţii, să zicem o sută de ani deacum înainte, aceasta este un nimic faţă de veşnicie. Eu vă întreb pe d voastră, adică nu puteţi să vă imaginaţi cam în ce situaţie vom fi noi deacum peste o sută de ani? Şi vă întreb ce este o sută de ani pentru veşnicie?

D. Const. Meissner, preşedinte de vârstă: Sunteţi prea lugubru, şi gândiţi-vă la mine.

D. I. Z. Cod.: O figură senină ca a d-stră d-le Preşedinte, nu se descurajează pentrucă ştie marele dicton: „memento mori!" şi oricine cunoaşte acest dicton, trece senin prin viaţă şi priveşte zâmbind moartea în faţă!

D-lor, evident, după noi, trebue sa urmeze generaţiunea care vine imediat după noi.

Şi această generaţiune a început o luptă, o luptă foarte grea în ţară.

Vedeţi, noi când vom dormi în mormintele noastre avem două ipoteze din partea acestor urmaşi ai noştri: „sau vor veni la mormintele nostre, le vor îngriji şi ne vor binecuvânta cum noi binecuvântăm pe părinţi noştri care ne-au lăsat posibilitatea să trăim în această ţară, măcar cum au trăit ei—sau vor veni să ne blesteme şi cu drept cuvânt, pentrucă i-am lăsat robi străinilor în propria lor ţară (aplauze pe băncile Ligi Apărării Naţionale).

Şi pentrucă, D-lor, ei nu văd de loc că noi am face tot ce ne stă în putinţă pentruca să-i lăsăm pe dânşi, măcar întru atât moştenitori ai acestei ţării întrucât părinţii noştri ne-au lăsat pe noi, deaceea în împrejurări extrem de grave ei au pornit o luptă ca să-şi asigure ei singuri viitorul lor, căci ei vad că noi ne îngrijim de interesele noastre meschine dela o zi la alta, iar de interesele copiilor noştri, de viitorul lor nu ne îngrijim de loc!

Si atunci a purces tineretul din toată ţara, tineretul care mâine va fi pe băncile acestea spre a conduce destinele neamului, a purces la o luptă grea, la o luptă plină de sacrificii sublime.

Au fost daţi afară de prin cămine şi dela cantine.

Flămânzi şi goi au trecut prin schingiuiri fără seamăn. Au fost legaţi cu lanţuri la picioare şi bătuţi la tălpi. Au fost vârâţi cu capetele în vase cu apă pentruca să nu poată răcni atunci când erau bătuţi. Au fost studente luate de păr şi târâte pe stradă prin noroi; au fost o sumă întreagă de tineri închişi în temniţe, astfel încât astăzi sănătatea lor e zdruncinată, căci au contractat diferite boli în urma cărora mulţi azi sunt în preajma morţii.

D-lor au făcut atâtea sacrificii în lupta lor sfântă, şi nu a fost luptă mai sfântă pe pământul românesc în cât cei cinci morţi pe care îi au până acum, se cuvine să-i citez (membrii L. A. N. C. se ridica în picioare).

Se cuvine ca măcar în faţa mormintelor acestor copii ai noştri cari au murit pentru viitorul ţării şi a neamului, să ne închinăm. Eu salut cu respect mormintele lor.

A murit studentul Manoliu din Iaşi schingiuit în închisori, bătut până la îmbolnăvire, a murit în spital, fără ca după moartea lui să se facă vre-o cercetare.

A murit tânărul Munteanu înecat în Prut.

A murit studentul Lăzăreanu tuberculizat în temniţă.

A murit eleva cea mai strălucită dela şcoala secundară de fete din Focşani, Elena Filoti, care fiind prigonită cumplit fiindcă avea sentimente naţionale româneşti şi pentrucă era luptătoare, s'a sinucis.

A murit tânărul elev din clasa opta, Ilie Dobrota dela Orăştie, prigonit pentru sentimentele sale de bun român.

Voci depe băncile majorităţii: Când au murit? La alegeri?

D. I. Z. Cod.: Nu, în timpul luptei studenţimei.

O voce depe băncile mojorităţii: Dar aceasta nu are nici o legătură cu alegerile dela Putna.

D. I. Z. Cod.: Veţi vedea imediat ce legătură are cu alegerile de la Putna. Mă plec cu evlavie în faţa sacrificiului suprem al acestui tineret, care s'a gândit la viitorul ţării.

(Continuare în numărul viitor).

Romînii de peste hotare

de GH. MUŞATIN (în continuare).

In urma războiului greco-turc din 1919–1920, s'a hotărât a se face un schimb de populaţie între aceste două ţeri. Grecii din Turcia să fie duşi în Grecia şi Turcii din Grecia în Turcia. In Grecia rămânea să fie aduşi ca la 1.400.000 de compatrioţi. N'au avut altceva mai bun de făcut decât să-i colonizeze majoritatea printre Aromâni, luând din pământurile acestora. Interesele Aromânilor a fost crunt lovite de aceşti noi musafiri, aşa că în faţa acestei noi lovituri mulţi au desnădăjduit. Au început a emigra, care către noul continent, dornici de mai multă libertate, care către România.

Aici în loc de a li se acorda ajutoare şi a-i coloniza în locurile ameninţate, sunt lăsaţi mai mult la voia întâmplării şi e păcat. Aromânii sunt oameni foarte vrednici şi au dat oameni distinşi. Păcat numai că mulţi din ei au folosit altor naţii; aşa Grecii între oamenii lor de seamă numără mulţi Aromâni, la fel Sârbii şi Bulgarii. In Turcia veche au jucat un mare rol datorită priceperii lor. Şi noi am avut destui bărbaţi de seamă dintre Aromâni în trecutul nostru istoric şi literar. N'avem de cât să amintim pe Cavallisti, Roja, Boiagi printre cei dintâi gramatici ai noştri, apoi învăţatul mitropolit Şaguna care a păstorit pe Românii din Ardeal; apoi Gojdu care a înfiinţat fundaţia ce-i poartă numele, etc. Mai târziu îi avem pe Bolintineanu de origină Macedonean iar în zilele noastre destui bărbaţi de seamă ca d. Batzaria, d. Valaori, d. Cezar Papacostea, Petre Papacostea, tânărul şi talentatul inginer Elie Carofile, Victor Eftimiu şi alţii. E păcat să lăsăm atâţia fraţi uitării, care veşnic stau cu ochii ţintă spre noi, nădăjduind că cei din „ţară" îşi vor aduce vreodată aminte de ei. In Albania Aromânii pare că stau mai binişor, ne având multe de îndurat, ba ceva mai mult au reuşit să trimită chiar deputaţi în parlamentul din Tirana.

Au mai rămas Românii transnistrieni. Mare parte sunt din epoca de expansiune a Neamului românesc din timpul lui Bogdan şi Alexandru cel Bun.

Intr'un rând pe timpul lui Duca-Vodă Moldova se întindea chiar şi peste Nistru. Mai târziu mulţi moldoveni de pe moşiile boereşti fugiră în Ucraina de azi pentru a scăpa de angarale. Prin ţinuturile acestea stăpâniau pe atunci Cazacii, o adunătură de popoare creştine, formată din nemulţumiţii naţiilor din prejur.

După ce Ruşii stăpânirâ Basarabia, numărul Românilor transnistrieni să mări, prin colonizarea acestora prin Ucraina pentru a-i desnaţionaliza aducând în acelaş timp în Basarabia Jidani, Ruşi, Nemţi, Ucranieni, pentru a-i înghiţi pe aceştia. De aceia avem o Basarabie aşa de pestriţă cu partea de sud cu totul înstrăinată. Dar să revenim la Românii transnistrieni. Bolşevicii crezând că vor atrage şi pe Românii basarabeni de partea lor au clădit un soiu de republică, botezând-o moldovenească în capul căreia pe lângă vreo 20 de jidani şi ucranieni sunt şi 2 sau 3 moldoveni.

Intinderea acestei republice nu e mai mare ca Bucovina cu mult şi cuprinde în sânul ei ca la 300-350 mii de Români. Acesta e un argument în plus pentru a arăta că noi nu numai că avem drepturi necontestabile în Basarabia, dar că noi mai avem fraţi şi dincolo de Nistu şi care nu sunt înglobaţi marei masse. Numărul acestor Români scade însă, din cauza lipsei de contact cu trunchiul principal. In secolele trecute ei erau mult mai numeroşi ca acum dar s'au rusificat pe încetul.

Despre vechimea stabilirii lor vorbesc însăşi numele aşezărilor ca: Balta, Dubăşari, Tubeşti, Grădiniţa, Popuşei, Moşniagi, Doibani etc., nume care arată că dânşii erau stabiliţi înaintea multora aşa încât au putut boteza satele cu nume româneşti. Acum Bolşevicii caută cu ajutorul lor să ne provoace nouă turburări. Pentru a atrage pe basarabeni le promite o „republică moldovenească roşie condusă de comisari ca la *Moscova*. Credem că asemenea planuri infame nici când nu se vor realiza.

In conclusie deci; mai multă grijă de Românii de peste hotare, mai multă grijă de organele lor de cultură, de şcoli pentru a ţine trează conştiinţa naţională. Pentru aceasta n'avem decât să luăm lecţii de la vecini.

DOCTORUL DUSCIAN...

Vremuri din ce în ce mai triste. După Leon Donici, Duscian, după Duscian, alţii şi alţii vor urma calea fatală şi neîndurată spre veşnica tăcere, unde brutala şi neînfrânta moarte chiamă pe cei mai buni dintre luptători.

Ziarist de talie, unul dintre marii cunoscători ai durerilor Basarabiei, doctorul Duscian şi-a închinat umil viaţa ţărei.

Furtunosul gazetar dela „*Depeşa*" – ziar ce apărea într'o modestă redacţie din Odesa — timp de un an, şi Şfichiuind lepra ce se'ntindea năvalnic, a dus campania eroică contra lui Lenin şi Trotzki, care aseme i unui văl de întunecime îşi aşezaseră ideile pe'ntinsul nemărginit al Rusiei, strangulând hoţeşte *colosul* în şuerăturile cumplite ale vântului ucigaş — **bolşevismul** — care din ce în ce mai puternic, căuta să stingă flacăra îndumnezeită a naţionalismului.

Văzând că nebunia politicei distrugătoare a cuprins toată Rusia, şi că în haosul acela, încercuit de inconştienţi exaltaţi, care'n delir ridicau flamura roşie tot mai sus pe cerul îndoliat al politicei ruseşti, doctorul Duscian a venit în ţară.

Aci, în paginile „*Universului*" şi-a continuat *lupta*, singurul lui rost pe pământ. Aproape zilnic, într'o vreme, *presa pistruiată*, clocită sub thales, îl ataca prin „Adevărul" — Minciuna cotidiană. A doua zi ori ce atac avea un răspuns de-o claritate distrugătoare.

Paralel cu ziaristica şi-a făcut şi datoria de medic. A vindecat trupuri dar mai ales suflete bolnave. In Basarabia pe care o cunoştea aşa de bine, doctorul Duscian a fost unul dintre cei mai vajnici luptători contra bolşevismului.

Luptând cu eroismul naţionalistului cinstit, după o viaţă de zbucium, o groapă întunecoasă ni l-a răpit.

Pe crucea-i modestă — cu drept cuvânt spun - că i s'ar putea săpa cuvintele celebrului Guizot: „Intrând în viaţa politică mi-am promis să rămân sărac. âm isbutit".

P. CONDREA

Informaţii

După cele întâmplate face să repetăm. Ziarul nostru apare în Iaşi. N'are nimic comun cu Focşanii de cât adresa pentru corespondenţă. Credem că vor auzi cei căror le suntem atât de dragi de vreme ce se interesează de soarta noastră.

Din Focşani.—Nu pretindem că înainte a fost prea bine, dar în nici un caz ca acuma.

Murdăriile sunt lăsate în voe, şi săptămâni chiar pe străzile din centrul oraşului. De mahalale nici nu poate fi vorba.

La fiecare pas mortăciuni ornează străzile.

Mirosul infect înăduşă pe trecători. Dar gunoaele? Grămezi la fiecare pas stau şi primăria nu ia nici o măsură. Când se zăreşte o căruţă de a primăriei este un adevărat eveniment.

Până mai dăunăzi gunoaele în loc să fie duse la câmp erau trântite pe un loc viran din dosul teatrului.

Arfi continuat—desigur — aceasta îngrăşare a pământului dacă proprietarul, d-l Apostoleanu nu şi-ar fi adus aminte că ar trebui locul îngrădit.

Mai multă grijă din partea primăriei credem că s'ar impune, căci înaltele interese de partid credem că s'au împlinit—alegerile fiind terminate cu succes (!)

Oprişan

Cu ocazia chetei făcute la Focşani în ziua de 15 August 1926, pentru *Căminul Cultural Studenţesc Creştin* din Iaşi s'a colectat suma de 11.438 lei. Aducem şi noi mulţumiri doamnelor Ciudin, Lt.-Colonel Blezu, Leonte, Nicolau, Pavelescu, d-şoarelor Crăciunescu, Lica Solomon, Coca Şubă, şi d-nii Victor Chirulescu student, Blezu, datorită cărora mulţimea anonimă şi-a dat obolul Căminului Studenţesc.

Ziar nou.—La Bazargic în Dobrogea cutreerată de bandele bulgare apare „*Santinela Română*" ziar ce apără interesele Românilor demobilizaţi şi colonizaţi în Dobrogea.

Urăm noei publicaţii viaţă îndelungată! Să fie veşnic „Santinelă" trează pe moşia lui Mircea cel bătrân, întru apărarea intereselor neamului românesc.

Relevăm un fapt. Incasatorul nostru constata regulat că cei cu situaţii materiale strălucite refuză să achite abonamentul după ce un an întreg ne-au citit. Credem că numai relevarea aceasta e suficientă mustrare punând purtarea lor alături de micii neguştori, meseriaşi şi toţi cei ce din puţinul lor îşi plătesc datoriea. Vom da şi numele D-lor cari ce ţin cu tot dinadinsul să ne citească gratis.

Aducem mulţumiri d-lui Neculai Gh. Geană—Soveja—pentru munca ce-o depune în răspândirea ziarului nostru. Am dori ca toţi abonaţii şi cititorii noştrii să înţeleagă că numai atunci îşi îndeplinesc datoria când nu le scapă nici o ocazie pentru a aduce noi aderenţi mişcărei naţionale. Numai propovăduind ideia în marea masă vom fi capabili să rezolvăm problema şi unul din acei ce-şi fac datoria e şi dl. N. Gh. Geană.

POŞTA REDACŢIEI

D-l G. Ionescu Petroşani. S'a trimes cu No. 20 din „Spada" chitanţa No. 458 de plata abonamentului pentru care vă mulţumim.

D-l Maior Constantinescu Dumitreşti. deasemenea s'a trimes chitanţa No. 459 de plata abonamentului pentru care vă mulţumim,

Societatea Culturală Impăratul Traian Chiţcani Tighina. Vi s'a expediat numerile cerute deşi în expediţiile generale vi s'a trimes şi D-stră regulat. Vă rugăm a ne face în rândul membrilor câţiva abonaţi.

SPADA

Institutul de Arte Grafice „Viaţa Romînească" S. A.—2699